

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ПОСТАНОВА

від 30 липня 2024 р. № 864
Київ

Про затвердження Державної цільової соціальної програми з утвердження української національної та громадянської ідентичності на період до 2028 року

Кабінет Міністрів України постановляє:

1. Затвердити Державну цільову соціальну програму з утвердження української національної та громадянської ідентичності на період до 2028 року, що додається.

2. Внести до постанов Кабінету Міністрів України від 22 лютого 2012 р. № 116 “Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення заходів державної молодіжної політики та утвердження української національної та громадянської ідентичності” (Офіційний вісник України, 2012 р., № 15, ст. 542; 2016 р., № 21, ст. 828; 2018 р., № 23, ст. 783; 2020 р., № 64, ст. 2079; 2021 р., № 55, ст. 3403) і від 11 жовтня 2016 р. № 710 “Про ефективне використання бюджетних коштів” (Офіційний вісник України, 2016 р., № 83, ст. 2739; 2018 р., № 23, ст. 783; 2020 р., № 55, ст. 1725; 2021 р., № 5, ст. 267, № 55, ст. 3403, № 86, ст. 5482; 2023 р., № 51, ст. 2841, № 82, ст. 4707) зміни, що додаються.

3. Визнати такими, що втратили чинність, акти Кабінету Міністрів України згідно з переліком, що додається.

4. Міністерствам, іншим центральним органам виконавчої влади подавати щороку до 1 лютого Міністерству молоді та спорту інформацію про стан виконання зазначеної Програми для її узагальнення і подання до 10 березня Кабінетові Міністрів України та Міністерству економіки.

Прем'єр-міністр України

Д. ШМИГАЛЬ

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 30 липня 2024 р. № 864

ДЕРЖАВНА ЦІЛЬОВА СОЦІАЛЬНА ПРОГРАМА **з утвердження української національної та** **громадянської ідентичності на період до 2028 року**

Мета Програми

Метою Програми є створення сприятливих умов та налагодження міжгалузевої взаємодії на загальнодержавному та регіональному рівні для реалізації державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності шляхом національно-патріотичного, військово-патріотичного виховання, громадянської освіти населення України, популяризації суспільно-державних (національних) цінностей України (самобутність, соборність, воля, гідність) та формування на їх основі української національної та громадянської ідентичності.

Шляхи і способи розв'язання проблеми

Утвердження української національної та громадянської ідентичності є одним із основних елементів формування здатності держави протистояти внутрішнім і зовнішнім безпековим загрозам, а отже, набуває особливого значення для сфери національної безпеки і оборони.

Суттєвий вплив на соціально-економічну ситуацію в державі, а відповідно і на формування національної свідомості в цілому та її регіонах протягом останніх років чинять такі виклики та загрози, як збройна агресія Російської Федерації проти України, тимчасова окупація частини території України, демографічна криза, епідемічна ситуація, проблеми у сферах освіти, науки, культури, відсутність єдиної системи національно-патріотичного виховання в регіонах.

Зазначені виклики та загрози здійснюють деструктивний вплив на процес досягнення єдності в українському суспільстві, розвиток свідомого демократичного суспільства та провокують суперечності соціокультурного, регіонального характеру. Як наслідок - наявність у суспільній свідомості розбіжностей про історичне минуле нації, що створює підґрунтя для просування несумісних з незалежністю держави місцевих ідентичностей та мовних конфліктів.

Так, наприклад, за результатами соціологічного моніторингу “Українське суспільство” після 16 місяців повномасштабного вторгнення держави-агресора в Україну, проведеного Інститутом соціології Національної академії наук у 2023 році, показник громадянської ідентичності підвищився фактично до свого рівноважного максимуму (орієнтовно 75- 80 відсотків) та закріпився на ньому. Результати соціологічного дослідження також свідчать

про хоча і незначне, але зниження показника громадянської ідентичності у 2023 році порівняно з 2022 роком (79,7 відсотка - у грудні 2022 р., 79,5 - у червні 2023 року).

Варто також зазначити, що європейцями себе частіше вважає молодь, а “радянською людиною” - старші. Ще у 2020 році “тужили” за СРСР близько 32 відсотків, а позитивно оцінювали розпад цього історичного утворення 49 відсотків. У південному та східному регіонах України негативна оцінка розпаду СРСР переважала.

Отже, існує нагальна потреба у здійсненні комплексу заходів, спрямованих на подолання постколоніальних та посттоталітарних деструктивних наслідків у свідомості населення України.

Низький рівень медіаграмотності населення посилив маніпулятивні та інформаційні впливи держави-агресора, що стало причиною сепаратистських настроїв серед населення в окремих регіонах.

В умовах такого інформаційного вакууму перебуває і населення з тимчасово окупованої Російською Федерацією території України (далі - тимчасово окупована територія), яке фактично втрачає можливість реінтегруватися в українське суспільство.

Збройна агресія Російської Федерації проти України актуалізує питання підготовки фахових кадрів у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності. Зокрема, наявність фахівців такого напрямку дасть змогу побудувати ефективну навчально-виховну систему, метою якої є національно-патріотичне, військово-патріотичне виховання та громадянська освіта населення, зокрема робота з цивільним населенням, яке тривалий час проживало на тимчасово окупованій території.

Виклики та загрози, що постали перед цивілізованим світом і Україною, необхідність захисту території і суверенітету, протидія тероризму, інформаційній та економічній війні з боку держави-агресора проважують посилення такої проблеми, як відсутність системного характеру військово-патріотичного виховання населення всіх вікових категорій, як наслідок - формування системи під впливом деструктивних внутрішніх і зовнішніх факторів, зокрема держави-агресора.

Спостерігається також концентрація зусиль інститутів громадянського суспільства на найбільш злободенних питаннях за рахунок інших напрямів. Так, у звіті за результатами дослідження “Громадянське суспільство України в умовах війни” (грудень 2022 р. - січень 2023 р.) серед актуальних напрямів діяльності інститутів громадянського суспільства найчастіше названі допомога військовим (18 відсотків) та робота з внутрішньо переміщеними особами і тимчасово переміщеними особами за кордоном (17,3 відсотка), волонтерство - 10,6 відсотка і лише 1,9 відсотка опитаних обрали такий напрям, як українізація населення та патріотичне виховання.

Така ситуація містить потенційні ризики згорання важливих напрямів роботи, зокрема за напрямом утвердження української національної та громадянської ідентичності, що обумовлює необхідність підтримки інститутів громадянського суспільства з боку держави.

Окреслені проблеми, виклики та загрози формування української національної та громадянської ідентичності часто пов'язані з відсутністю налагодженої взаємодії між органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування та їх співпраці з

інститутами громадянського суспільства, що потребує нагального та комплексного розв'язання з метою подальшого розвитку держави та успішного майбутнього її громадян.

Необхідність розв'язання проблеми програмним методом обумовлена ситуацією у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності, причин її виникнення та визначення одним із пріоритетів гуманітарної політики держави щодо формування та подальшого розвитку єдності Українського народу навколо суспільно-державних (національних) цінностей України. Програмний метод забезпечить комплексний підхід під час вирішення проблемних питань, які не можуть бути розв'язані засобами територіального чи галузевого управління та потребують державної підтримки, належної координації діяльності суб'єктів відносин у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності.

Застосування програмного методу дасть змогу охопити впровадження різних заходів державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності на національному та регіональному рівні, зокрема у сферах освіти і науки, молодіжної та соціальної політики, культури і мистецтв, реклами, відновлення та збереження національної пам'яті, краєзнавства, туризму, охорони навколишнього природного середовища, фізичної культури і спорту, профорієнтації на військові спеціальності, цивільної оборони та цивільного захисту, безпеки і оборони України, розвитку зв'язків із закордонними українцями.

Програма сприятиме вирішенню таких проблем у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності, як:

наявність деструктивного впливу на українське суспільство імперського, колоніального і комуністичного тоталітарного режимів;

недостатній рівень медіаграмотності (медіакультури), зокрема в умовах стрімкого розвитку цифрових технологій;

недостатня кількість цифрового та культурного українськомовного продукту для різних вікових категорій та цільових груп;

відсутність єдиної державної інформаційно-просвітницької політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності;

відсутність механізмів та системних підходів для підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації фахівців у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності, які також зможуть бути залучені до процесів реінтеграції населення тимчасово окупованої території;

відсутність системного характеру військово-патріотичного виховання населення всіх вікових категорій і, як наслідок, формування системи під впливом деструктивних внутрішніх і зовнішніх факторів, зокрема держави-агресора;

концентрація зусиль інститутів громадянського суспільства на найбільш актуальних питаннях за рахунок інших напрямів, зокрема утвердження української національної та громадянської ідентичності.

Можливі три варіанти розв'язання зазначених проблем.

Перший варіант передбачає збереження існуючого стану у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності та мінімізацію втручання у процес утвердження української національної та громадянської ідентичності з боку держави. Перевагою такого варіанта є мінімізація витрат державного бюджету, уникнення упередженого ставлення з боку населення до держави стосовно реалізації державної політики. Проте такий варіант супроводжується ризиком природного розвитку розбіжностей про історичне минуле нації, що створюватиме підґрунтя для просування несумісних із незалежністю держави місцевих ідентичностей та мовних конфліктів. Зазначене у подальшому призведе до необхідності значного збільшення витрат бюджетних коштів на подолання негативних наслідків.

Другий варіант передбачає застосування традиційних підходів, зокрема реалізації державної політики шляхом діючої управлінської вертикалі: центральний орган виконавчої влади - місцеві органи виконавчої влади - цільова аудиторія. Така модель є достатньо чіткою та ефективною за умови, що до розв'язання проблеми не залучаються співвиконавці інших галузей та спрямувань. Перевагою цього варіанта є чітка ієрархічна модель управління, що дає змогу координувати діяльність місцевих органів виконавчої влади в межах стратегічних пріоритетів. При цьому другий варіант також передбачає і ресурсні втрати, пов'язані з невикористанням потенціалу мережі закладів освіти та закладів культури, несинхронізовану діяльність центральних органів виконавчої влади у сферах освіти і науки, молодіжної та соціальної політики, культури і мистецтв, фізичної культури і спорту, безпеки і оборони України у напрямі утвердження української національної та громадянської ідентичності.

Третій, оптимальний варіант передбачає створення правових, фінансових та організаційних умов для формування і утвердження української національної та громадянської ідентичності шляхом виконання завдань та заходів, передбачених Програмою. Перевагою третього варіанта є узгоджена цілісна загальнодержавна політика у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності, реалізація якої здійснюється скоординовано та разом з центральними та місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, населенням, інститутами громадянського суспільства, міжнародними партнерами. Такий варіант також враховує принцип економного витрачання бюджетних коштів та максимальної ефективності їх використання.

Реалізація третього варіанта потребуватиме значних комплексних зусиль різних заінтересованих сторін (у різних сферах), належного законодавчого регулювання на національному рівні і належної уваги регіонів до формування української національної та громадянської ідентичності, кадрового забезпечення, створення структурних підрозділів з питань утвердження української національної та громадянської ідентичності.

Запропонований варіант є оптимальним та ефективним, оскільки він забезпечує поступову, поетапну та узгоджену з ключовими заінтересованими сторонами (центральними та місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, населенням, інститутами громадянського суспільства, міжнародними партнерами) модель утвердження української національної та громадянської ідентичності шляхом комплексного вирішення проблемних питань, зокрема в культурній, освітній, соціальній сфері та сфері безпеки і оборони України.

Прогнозні обсяги та джерела фінансування Програми наведені у [додатку 1](#).

Завдання і заходи

Завдання і заходи з виконання Програми, спрямовані на розв'язання проблем та досягнення мети Програми, наведено у додатку 2.

За результатами щорічної оцінки ефективності виконання Програми у разі потреби може здійснюватися перегляд її завдань та заходів, обсягів видатків на їх виконання в межах Програми.

Очікувані результати, ефективність Програми

Виконання Програми дасть змогу:

охопити 20 відсотків населення заходами та проектами у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності;

збільшити частку громадян, які, за даними соціологічних опитувань, пишаються своїм українським походженням та/або громадянством (до 75 відсотків);

сприяти зростанню частки громадян, які, за даними соціологічних опитувань, готові захищати незалежність та територіальну цілісність України із зброєю в руках;

сприяти зростанню частки громадян, які, за даними соціологічних опитувань, володіють і спілкуються українською мовою в повсякденному житті (до 80 відсотків);

підвищити рівень медіакультури та медіаграмотності населення;

збільшувати щороку кількість реалізованих проектів у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності, підтриманих органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування;

збільшувати щороку кількість громадян, інститутів громадянського суспільства, міжнародних організацій та представників бізнесу, залучених органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування до процесу формування та реалізації державної політики, прийняття управлінських рішень у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності;

збільшувати щороку кількість фахівців у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності, яких залучено до заходів з формальної та неформальної освіти.

Очікувані результати виконання Програми наведено у додатку 3.

Обсяги та джерела фінансування

Видатки на виконання Програми здійснюються за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів у межах бюджетних призначень, передбачених головним розпорядникам бюджетних коштів на відповідний бюджетний період, міжнародної технічної допомоги, інших джерел, не заборонених законодавством.

При цьому орієнтовний обсяг фінансування Програми становить 612186,1 тис. гривень, у тому числі 359995,4 тис. гривень - за рахунок коштів державного бюджету, 238382,5 тис. гривень - місцевих бюджетів, 13 808,2 тис. гривень - за рахунок інших джерел.

Обсяг видатків, необхідних для виконання Програми, визначається щороку з урахуванням можливостей державного та місцевих бюджетів під час формування їх показників на відповідний рік.

ПАСПОРТ
Державної цільової соціальної програми з утвердження
української національної та громадянської ідентичності на період
до 2028 року

1. Концепція Програми схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 16 лютого 2024 р. № 141.

2. Програма затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 30 липня 2024 р. № 864.

3. Державний замовник - Мінмолодьспорт.

4. Керівник Програми - Міністр молоді та спорту.

5. Виконавці заходів Програми - Мінмолодьспорт, Міноборони, Мінветеранів, МКПІ, МОН, МВС, Мінреінтеграції, МОЗ, МЗС, Український інститут національної пам'яті, обласні, Київська міська державні адміністрації (військові адміністрації).

6. Строк виконання Програми - 2024 - 2028 роки.

7. Прогнозні обсяги та джерела фінансування

Джерела фінансування	Обсяг фінансування, тис. гривень	У тому числі за роками				
		2024	2025	2026	2027	2028
Державний бюджет	359995,4	63102,9	68284,6	72005,7	76274	80328,2
Місцеві бюджети	238382,5	37857,7	52151,5	52718,8	46406,5	49248
Інші джерела	13808,2	1904,5	2246,9	2813,1	3222,3	3621,4
<u>Усього</u>	612186,1	102865,1	122683	127537,6	125902,8	133197,6

Додаток 2
до Програми

ЗАВДАННЯ І ЗАХОДИ
з виконання Державної цільової соціальної програми з
утвердження української національної та громадянської
ідентичності на період до 2028 року

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ
виконання Державної цільової соціальної програми з
утвердження української національної та громадянської
ідентичності на період до 2028 року

Найменування завдання	Найменування показника виконання завдання	Одиниця виміру	Значення показника					
			усього	у тому числі за роками				
				2024	2025	2026	2027	2028
1. Здійснення національно-патріотичного виховання	частка населення, охопленого заходами (проектами) у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності	відсотків	27,3	4,8	5	5	6	6,5
	частка респондентів, які, за даними соціологічних опитувань, пишаються своїм українським походженням та/або громадянством (за даними соціологічного дослідження щодо розвитку сфери національно-патріотичного виховання та стану сформованості громадянської ідентичності населення України, проведеного Мінмолодьспортом у 2021 році, базовий	- “-	75	70	71	72	73	75

показник - 72,1
відсотка)

частка респондентів, відсотків 80 65 67 70 75 80
які, за даними
соціологічних
опитувань, спілкуються
українською мовою в
повсякденному житті
(за результатами
опитування Фонду
“Демократичні
ініціативи імені Ілька
Кучеріва”, проведеного
разом із соціологічною
службою Центру
Разумкова у 2021 році,
базовий показник - 64,1
відсотка)

2. Здійснення військово-патріотичного виховання

кількість населення, охопленого заходами (проектами) військово-патріотичного виховання тис. осіб 7 500 1 500 1 500 1 500 1 500 1 500

частка населення, охопленого заходами (проектами) військово-патріотичного виховання відсотків 20 4 4 4 4 4

3. Підвищення рівня громадянської освіти

кількість населення, охопленого заходами (проектами), спрямованими на формування активної життєвої та громадянської позиції, розвиток критичного мислення та медіаграмотності тис. осіб 1 100 200 200 200 200 300

рівень медіакультури та медіаграмотності відсотків 63 53 56 59 61 63

населення (за результатами національного тесту з медіаграмотності, організованого національним проектом з медіаграмотності “Фільтр”)

4. Взаємопідтримка та співпраця органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та інститутів громадянського суспільства щодо формування української національної та громадянської ідентичності	кількість населення, охопленого проектами у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності, розробленими інститутами громадянського суспільства, для реалізації яких надається фінансова підтримка	тис. осіб	1950	300	300	400	450	500
---	--	-----------	------	-----	-----	-----	-----	-----

частка респондентів, які, за даними соціологічних опитувань, вважають, що вони залучені до процесів формування політики та прийняття управлінських рішень на загальнодержавному або місцевому рівні (за даними соціологічного опитування “Ефективність реалізації державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності: соціологічні	відсотків	15	12,5	13	13,5	14	15
---	-----------	----	------	----	------	----	----

індикатори”, що проводилося соціологічною службою Центру Разумкова у 2023 році, базовий показник - 12 відсотків)

5. Формування системи кадрового забезпечення у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності	кількість осіб, що пройшли навчання за програмою підвищення кваліфікації фахівців у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності або взяли участь у заходах з формальної та неформальної освіти	осіб	450	240	90	120	130	150
6. Забезпечення організації науково-дослідної та методичної роботи у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності	проведено соціологічне дослідження ефективності державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності	одиниць	2		1			1

Примітка. Відсоток населення визначається з урахуванням загальної кількості населення в Україні, яка на 1 січня 2022 р. становила 36744634 особи (United Nations, Department of Economic and Social Affairs, Population Division (2022). World Population Prospects: The 2022 Revision, custom data acquired).

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 30 липня 2024 р. № 864

ЗМІНИ,
що вносяться до постанов Кабінету Міністрів України від
22 лютого 2012 р. № 116 і від 11 жовтня 2016 р. № 710

1. У Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення заходів державної молодіжної політики та утвердження української національної та громадянської ідентичності, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 22 лютого 2012 р. № 116:

1) у підпункті 3 пункту 3:

абзац перший викласти в такій редакції:

“3) виконання Державної цільової соціальної програми з утвердження української національної та громадянської ідентичності на період до 2028 року, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 30 липня 2024 р. № 864, зокрема:”;

абзац третій викласти в такій редакції:

“надання фінансової підтримки для виконання програм (проектів, заходів) з утвердження української національної та громадянської ідентичності, розроблених інститутами громадянського суспільства;”;

2) в абзаці третьому пункту 5:

слова “на реалізацію програм (проектів, заходів) національно-патріотичного виховання” замінити словами “на реалізацію програм (проектів, заходів) з утвердження української національної та громадянської ідентичності”;

слова і цифри “Державною цільовою соціальною програмою національно-патріотичного виховання на період до 2025 року, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 30 червня 2021 р. № 673” замінити словами і цифрами “Державною цільовою соціальною програмою з утвердження української національної та громадянської ідентичності на період до 2028 року, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 30 липня 2024 р. № 864”.

2. У додатку до постанови Кабінету Міністрів України від 11 жовтня 2016 р. № 710:

1) абзац другий пункту 12 після слів і цифр “Державної цільової національно-культурної програми “Єдність у розмаїтті” на період до 2034 року” доповнити словами і цифрами “, Державної цільової соціальної програми з утвердження української національної та громадянської ідентичності на період до 2028 року”;

2) у [пункті 16](#) слова і цифри “згідно з планом дій щодо реалізації Стратегії національно-патріотичного виховання на 2020 - 2025 роки, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 9 жовтня 2020 р. № 932 (Офіційний вісник України, 2020 р., № 84, ст. 2699)” замінити словами і цифрами “передбачених Державною цільовою соціальною програмою з утвердження української національної та громадянської ідентичності на період до 2028 року, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 30 липня 2024 р. № 864”.

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 30 липня 2024 р. № 864

ПЕРЕЛІК
актів Кабінету Міністрів України, що втратили чинність

1. [Пункти 1 і 2](#) постанови Кабінету Міністрів України від 9 жовтня 2020 р. № 932 “Про затвердження плану дій щодо реалізації Стратегії національно-патріотичного виховання на 2020 - 2025 роки” (Офіційний вісник України, 2020 р., № 84, ст. 2699).

2. [Розпорядження Кабінету Міністрів України від 9 жовтня 2020 р. № 1233](#) “Про схвалення Концепції Державної цільової соціальної програми національно-патріотичного виховання на період до 2025 року”.

3. [Постанова Кабінету Міністрів України від 30 червня 2021 р. № 673](#) “Про затвердження Державної цільової соціальної програми національно-патріотичного виховання на період до 2025 року та внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України” (Офіційний вісник України, 2021 р., № 55, ст. 3403).

4. [Пункти 1 та 4](#) змін, що вносяться до актів Кабінету Міністрів України щодо питань національно-патріотичного виховання та молодіжної політики, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2022 р. № 1451 (Офіційний вісник України, 2023 р., № 3, ст. 245).

Про затвердження Державної цільової соціальної програми з утворення української національної та громадянської ідентичності на період до 2028 року

Постанова Кабінету Міністрів України; Програма, Паспорт, Заходи, Перелік від 30.07.2024 № 864

Прийняття від **30.07.2024**

Постійна адреса:

<https://zakon.rada.gov.ua/go/864-2024-%D0%BF>

Законодавство України
станом на 25.02.2026
чинний

864-2024-p

Документи та файли

- Сигнальний документ — [f537349n105.docx](#) від 02.08.24 15:30, 164 кб
-

Публікації документа

- **Урядовий кур'єр** від 03.08.2024 — № 157
- **Офіційний вісник України** від 16.08.2024 — 2024 р., № 72, стаття 4301, код акта 126245/2024